

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola – 1. stupeň Lelekovice, okres Brno-venkov

6664 31 Lelekovice 102

Identifikátor školy: 600 110 737

Termín konání orientační inspekce: 23. – 24. září 2002

Čj.:	122-41/02 5099
Signatura:	ol2bw101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Lelekovice, okres Brno – venkov je neúplná škola bez právní subjektivity, jejímž zřizovatelem je obec Lelekovice, 664 31 Lelekovice 75. Podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 3205/2000 ze dne 11. 7. 2000 škola sdružuje vlastní školu se stanovenou kapacitou 118 žáků a školní družinu, jejíž kapacita je 25 žáků. Ve škole je zařízení školní jídelna s výdejnou stravy, obědy jsou dováženy z místní mateřské školy. Výuka ve školním roce 2002/2003 probíhá v šesti třídách, které navštěvuje 110 žáků 1. – 5. ročníku z obcí Lelekovice a Česká. Při škole pracuje klub rodičů, je zřízena rada školy. Škola je členem Asociace školních sportovních klubů ČR.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice v 1. – 5. ročníku vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice v 1. – 5. ročníku vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice v 1. – 5. ročníku vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální podmínky byly sledovány a hodnoceny vzhledem k pedagogickým pracovníkům, u kterých byly hospitovány předměty český jazyk a matematika.

Z celkového počtu osmi pedagogických pracovníků vyučujících na škole, byla provedena hospitace v českém jazyce a matematice u šesti učitelů. Z těchto učitelů tři nesplňují odbornou a pedagogickou způsobilost požadovanou pro výuku na I. stupni ZŠ. Pouze učitelka, která vyučuje dramatickou výchovu, má pro výuku tohoto předmětu odpovídající vzdělání. Skladba úvazků učitelů s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí odpovídá jejich kvalifikaci.

Systém vedení pedagogických pracovníků při naplňování výchovně vzdělávacích cílů školy se průběžně dotváří a upřesňuje. Je založen spíše na každodenních osobních kontaktech a na operativním řešení nastalých situací. Ředitelka školy spolupracuje při své řídicí činnosti s pedagogickou radou. Ze zápisů o jednání pedagogické rady vyplývá, že úkoly jsou jasně stanoveny formou usnesení, jehož plnění je pravidelně kontrolováno. Hospitační činnost ředitelky školy je méně četná. Z pohospitačního pohovoru vedeného ředitelkou školy bylo zřejmé, že hodnocení zjištěných skutečností je spíše nahodilé, aniž by byla postihnuta vazba výuky na koncepční záměry školy jako celku. Vnímavost k didaktickým postupům byla spíše okrajová. Proces kontrolní a poradní činnosti v rámci výchovně vzdělávacího procesu ředitelky školy není zatím systematicky završován analýzou zjištěných skutečností a přijímáním následných opatření.

Jednoduchá organizační struktura vzhledem k velikosti školy a každodenní kontakt se všemi pedagogy umožňuje oboustrannou komunikaci, řešení nastalých problémů i rychlý přenos informací uvnitř školy. Kompetence jsou dány pracovníkům (metodik, učitelka zastupující ředitelku v době její nepřítomnosti) pouze ústní dohodou, písemně stanoveny nejsou. Pracovní povinnosti mají jednotliví zaměstnanci vymezeny v pracovních náplních. Organizační řád není vypracován. Organizace výuky odpovídá obecně závazným právním předpisům. Pravidla chování a jednání žáků vymezuje řád školy, jež obsahuje ustanovení ve vymezených oblastech, součástí jsou také práva žáků i rodičů, která jsou zde vhodnou formou zapracována. Vnější informační systém ve vztahu k rodičům je zajištěn prostřednictvím třídních schůzek a informačních hodin, rodiče mají také možnost účastnit se výuky. Příznivá pro rozvoj školy je spolupráce se zřizovatelem, klubem rodičů i radou školy. Na veřejnosti se škola prezentuje pořádáním četných sportovních i kulturních akcí.

Celkově jsou personální podmínky hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Materiálně-technické podmínky byly posuzovány a hodnoceny vzhledem k celé škole. Škola prošla v předchozích letech rekonstrukcí vnitřních prostor, čímž se zlepšily nejen prostorové, ale i psychohygienické a estetické podmínky pro výuku. Třídy využívané při výuce jsou vzhledem k počtu žáků prostorné, funkčně a účelně vybavené novým moderním nábytkem, jejich interiér dosahuje po estetické stránce velmi dobré úrovně a vytváří podmínky pro respektování psychohygienických zásad. Kromě kmenových tříd mají učitelé možnost využívat k výuce odbornou učebnu vybavenou novými počítači. Samostatná třída, ve které je nainstalována audiovizuální technika a která je využívána v případě potřeby také při výuce, slouží v odpoledních hodinách školní družině. Cvičební prostor určený k výuce tělesné výchovy umožňuje realizaci základního učiva tělesné výchovy, i když svými rozměry nevyhovuje hygienickým požadavkům. Místnost je velmi dobře vybavena tělocvičným náradím i náčiním, k dispozici je také sociální zařízení, které k ní náleží. K výuce tělesné výchovy využívá škola také tělovýchovné zařízení v obci.

Vybavení učebnicemi, učebními pomůckami a didaktickou technikou je vzhledem k velikosti školy velmi dobré. Pro vlastní nebo doplňkovou četbu využívají žáci služeb žákovské knihovny, jejíž knižní fond je dostatečný. Modernizace učebních pomůcek je prováděna v závislosti na přidělených finančních prostředcích.

Materiálně-technické podmínky mají celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacího programu

Škola pokračuje v realizaci vzdělávacího programu Obecná škola č. j. 12035/97-20.

V době konání inspekce probíhala výuka v hospitovaných předmětech podle učebního plánu a učebních osnov daných realizovaným vzdělávacím programem.

Vhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání a výchovy je povinná dokumentace vedena průkazným způsobem.

System kontrol naplňování učebních plánů a osnov je funkční a účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňovali hospitovaní vyučující z 50 %. Absence odborné a pedagogické způsobilosti se do kvality výuky promítala částečně, a to zejména v oblasti metodické.

Úvodní motivace byla v některých hodinách cíleně volena v přímé návaznosti na probírané učivo, u starších žáků spočívala většinou v oznámení vzdělávacího cíle. Vhodně zvolenou průběžnou motivací v některých případech byl zřejmý zájem žáků o výuku, žáci si osvojovali učivo aktivní činností. Někdy však tato snaha vyznívala naprázdno, žáci pracovali většinu času podle pokynů učitele a vykonávali zažité stereotypní činnosti. V některých hodinách nebyla motivace provázána se systémem hodnocení, kterým by učitelé pozvedli a podpořili někdy chybějící aktivitu i výkonnost žáků. Žákům také chyběla zpětná vazba, která by vypovídala o jejich úspěšnosti a míře zvládnutí učiva. Podpora sebehodnocení a sebereflexe žáků nebyla v hospitovaných hodinách pozorována. Závěrečné zhodnocení práce žáků a shrnutí učiva provedli učitelé v některých hodinách spíše formální formou.

Učitelé mají rámcově zpracované tematické plány učiva. Stanovené vzdělávací cíle hospitovaných hodin českého jazyka byly v některých případech formulovány příliš obecně, takže jejich naplnění nebylo ani zcela reálné. V matematice byly konkrétně stanovené cíle vycházející z tématu probíraného učiva, naplňovány. Někteří učitelé vhodně využili také výchovného aspektu učiva. Bezprostřední příprava učitelů na vyučovací hodiny byla odpovědná.

Vlastní organizace vyučování probíhá ve všech třídách podle stanoveného rozvrhu hodin, vyučovací jednotkou je vyučovací hodina v délce 45 minut. Organizace hospitovaných hodin, použité metody a formy práce vykazovaly značně rozdílnou úroveň. Tematicky provázané a didakticky promyšlené vyučovací hodiny, založené na aktivní práci žáků ve výuce, se střídaly s jednotvárnou, pasivně pojímanou prací, v níž převažovaly verbální aktivity vyučujících nad činnostmi žáků. K výrazným pozitivům ve sledované výuce patří důsledné odůvodňování pravopisných a mluvnických jevů v českém jazyce, diferenciaci v zadávaných úkolech podle výkonnosti žáků a možnost výběru úkolu v matematice, pozornost věnovaná rozvoji logického myšlení, správného úsudku a vyvození logických závěrů, dovednosti graficky znázornit matematické situace při řešení úloh z praxe. Na druhé straně bylo vnímáno jako negativum pasivní čtení textu bez cíleného rozvíjení čtenářských dovedností žáků, převaha mechanického počítání při opakování učiva matematiky a méně promyšlené zadávání některých domácích úkolů.

Atmosféru vyučovacích hodin pozitivně ovlivňoval tolerantní přístup vyučujících k žákům. Úroveň komunikace byla snižována tím, že žáci nebyli v mnohých případech důsledně vedeni k respektování pravidel komunikace. Někteří žáci nemají ještě dostatečně osvojena a zafixována stanovená pravidla chování, která jsou pro úspěšný proces učení nezbytná. V českém jazyce se často stávalo, že zadaný úkol nebyl řádně splněn, protože se žáci navzájem vyrušovali při práci a znesnadňovali si tak osvojování probíraného učiva. Učitelé se někdy spokojili s velmi stručnou odpovědí na kladené otázky a nevyžadovali od žáků jasné, zřetelné a ucelené formulování myšlenek, čímž by u nich zároveň rozvíjeli jejich komunikativní dovednosti. Úroveň jazykové kultury žáků byla učiteli sledována s menší důsledností. Prostor

pro vzájemnou komunikaci a spolupráci měli žáci vytvořen jen v některých hodinách v případě zařazených skupinových činností nebo při společné práci na koberci.

Celkově velmi dobré materiálně-technické vybavenosti školy se snaží učitelé využívat při materiálním zabezpečení vlastní výuky. V některých hodinách českého jazyka však převažovalo využívání relaxačních pomůcek, kterých mají žáci ve třídách dostatek, nad didaktickými (např. chybějící linky na tabuli ve třídě 2. ročníku). Po estetické stránce velmi pěkné učební prostředí je pro žáky podnětné a poskytuje jim dostatek názoru. Ve vyučování pracovali žáci se schválenými učebnicemi a pracovními sešity (některé z nich nejsou koncipovány pro vzdělávací program Obecná škola). Při procvičování učiva a k jeho rozšíření používali v některých vyučovacích hodinách nakopírované pracovní listy. Pro lepší názornost, rozvoj představivosti a logického úsudku byly v matematice využívány také drobné manipulativní pomůcky (kartičky s čísly, znaky, magnetické geometrické tvary). Patřičnou pozornost věnovali vyučující průběžné relaxaci při vyučování. V některých případech bylo méně dbáno na správné držení těla dětí při sezení či psaní a na pestrost skladby pracovních činností v hodině zvláště u starších žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a matematika vykazují průměrnou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Ve školním roce 2001/2002, ale i v předchozích letech, zjišťovala škola výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech zadáváním komerčních testů v 5. ročníku.

Vlastní evaluační nástroje ke zjišťování výsledků vzdělávání a výchovy nemá ředitelka školy vytvořeny. Ke zjišťování výsledků vzdělávání v jednotlivých předmětech slouží škole běžné evaluační nástroje (např. písemné práce).

Analýzu výsledků zjištěných pomocí komerčních testů provádí ředitelka na jednání pedagogické rady. Zpracovanou analýzu využívá škola také v rámci vlastní sebeevaluace. Účinnost následně přijímaných opatření nelze vzhledem k době konání inspekce vyhodnotit.

Ve vyučování prokazovali žáci dobré znalosti. Při frontálně vedené výuce, ve které byl zřetelný dominující verbální projev učitele, měli žáci méně příležitostí k vlastnímu aktivnímu učení a sebe prezentaci. V některých hodinách byli žáci vedeni k osvojování učiva ve vzájemných souvislostech, k dovednosti samostatně pracovat s učebnicí a aplikovat získané vědomosti při řešení zadávaných úkolů. Ve výuce byla uplatněna v několika případech diferenciací vzhledem ke schopnostem, dovednostem a potřebám žáků, byly realizovány činnosti založené na vzájemné spolupráci žáků. Vhodnou motivací se dařilo žáky ve většině případech povzbuzovat k požadovaným pracovním výkonům. Uplatnění motivačního hodnocení u nejmladších žáků bylo účinné, formativní hodnocení bylo uplatněno ojediněle. Menší dovednosti projevovali žáci v oblasti komunikace, patřičný důraz není kladen na vytváření schopnosti umět mluvit i naslouchat. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků nebylo ve výuce pozorováno.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Kontrolou posledního rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení a zřizovací listiny byl zjištěn nesoulad v názvu školy. V obou případech uvedený název školy je v rozporu s příslušnou vyhláškou. Chybný název školy je pak následně uveden i na používaných razítcích a na tabuli označující školní budovu.

Škola úzce spolupracuje se ZUŠ Kuřim, poskytuje prostory pro výuku hudebního, tanečního a výtvarného oboru. Kladně je hodnocena rovněž oboustranná spolupráce s místními i jinými organizacemi (např. Sokol, Junák,)

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst. 1 písm a, b, c, d, e, g, h, k, zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
2. Plán školy na školní rok 2002/2003
3. Dlouhodobá koncepce školy ze dne 2. 9. 2002
4. Časově tematické plány hospitovaných předmětů
5. Měsíční plán na září 2002
6. Vnitřní klasifikační řád
7. Výroční zpráva školy za školní rok 2001 – 2002
8. Rozhodnutí o odkladu školní docházky
9. Učební osnovy vzdělávacího programu Obecná škola č.j. 12035/97-20

ZÁVĚR

Personální podmínky na škole v zásadě umožňují realizaci zvoleného vzdělávacího programu. Celkově jsou hodnoceny jako průměrné.

Celkově velmi dobrá úroveň materiálně-technických podmínek umožňuje realizovat zvolený vzdělávací program a současně zajišťuje žákům velmi dobré podmínky k učení.

Průběh a výsledky vzdělávání vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu a na základě organizace hospitované výuky v českém jazyce a matematice jsou na průměrné úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Danuše Pytelová	Danuše Pytelová, v. r.
Členové týmu	PaedDr. Jitka Měřinská	Jitka Měřinská, v. r.

V Brně dne 14. října 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. 10. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis

Mgr. Hana Mikaušová

Hana Mikaušová.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	8. 11. 2002	200/02
Zřizovatel	8. 11. 2002	201/02
Rada školy	8. 11. 2002	202/02

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány